

yapı üretim sürecinde yer alan proje müellifi mimar ve mühendisler için

**sicil durum belgesi ve üye kayıt belgesi**

**yerine taahhütname istenmesi**

**asıl olarak kamu yararının,**

**mesleğin ve meslektaşın kaybıdır!**

Bilindiği gibi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 03/04/2012 tarih ve 14/04/2012 tarihli Resmi Gazete’de Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği ile Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği’nde değişiklikler yapan iki ayrı yönetmelik yayınlanmıştır.

Yayımlanan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği ile Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği değişiklikleri ile; yapı üretim sürecinde yer alan proje müellifi mimar ve mühendisler için sicil durum belgesi yerine mesleki kısıtlılığının olmadığına dair “taahhütname”, üye kayıt belgesi yerine “üyeliğinin devam ettiğine dair taahhütname” nin isteneceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır .

Meslek kuruluşlarının varlık gerekçesine bakılmaksızın yönetmelik eliyle bir anda bürokrasiyi artıran kuruluşlar iddiası ile işlevsiz bırakılmak istenmesi ne hukuk ne de hizmet gerekçesiyle açıklanabilir bir durumdur.

Söz konusu değişiklikler, üye kayıt ve sicil durum belgesini “taahhütname”ye indirgeyerek zemin ve temel etüt raporu düzenleyen meslektaşlarımızın Odadan herhangi bir belge almasını ve Oda ile üyesi arasındaki ilişkileri ortadan kaldırmayı amaçlamış, başta kamu yararı olmak üzere, nitelikli hizmet üretimini ve serbest çalışan meslektaşları zarara uğratacak bir yolu açmış bulunmaktadır.

Bildiğiniz üzere, TMMOB ve bağlı Odaları 6235 sayılı yasa ile kurulmuş kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları olup, Anayasa’nın 135. maddesi de bu kuruluşları genel idare içinde yerinden hizmet yönetim

kuruluşu olarak düzenlemiştir. Düzenli yönetim ilkesinin gereği olan ve Anayasa’nın 124’üncü maddesi doğrultusunda TMMOB ve bağlı Odaları kendi görev alanına ilişkin yönetmelik çıkarma yetkisine sahiptir.

TMMOB ve bağlı Odaları, 6235 sayılı Yasa’nın kendilerine tanıdığı yetkiye dayanarak işlemler tesis etmiş ve yönetmelikler çıkarmışlardır. Bu kapsamda Odamız da, jeoloji mühendisliği hizmetlerinin mesleki, bilimsel ve teknik esaslar ile kamu ve meslektaş yararı doğrultusunda geliştirilmesini, mesleki uygulamalarda kamu yararının gözetilmesini ve meslektaşlar arası haksız rekabetin önlenmesi ve mesleki dayanışmanın artırılması amacıyla JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI SERBEST JEOLJİ MÜHENDİSLİK VE MÜŞAVİRLİK HİZMETLERİ UYGULAMA, BÜRO TESCİL VE MESLEKİ DENETİM YÖNETMELİĞİ’ni Resmi Gazetede yayımlayarak uygulamaya koymuş, Serbest hizmet üreten meslektaşlarımız ve mesleki ürünlerin denetimi ilgili usul ve esasları düzenlemiştir.

Mesleki denetim uygulamaları sayısız kez iptal davasına konu edilmiş ve bu uygulamanın meslektaş ve kamu yararına olduğu yargı tarafından kabul edilmiştir. Bu uygulamanın idare tarafından sorunmuş gibi sık sık gündeme getirilmesi, genelgelere konu edilmesi tarafımızca anlaşılması oldukça güç bir husustur. Çünkü, bu uygulama ne Belediyelerin ne Valiliklerin ne de Bakanlığın yetkisine müdahale içermemekte olup, Oda ile üyesi arasındaki bir ilişkiden ibarettir. Gerek TMMOB gerekse Odamız Bakanlığın bu hukuksuz uygulamasına karşı davalar açmış ve kendi yönetmeliklerinin uygulanmasına devam etme

kararı almıştır. Çünkü, sicil durum belgesi verilmesi işlemi, üyenin sadece mesleki kısıtlılığını gösteren bir belgenin düzenlenmesi anlamını taşımayıp, SDB ürün/rapor üzerinde yapılan mesleki denetim uygulanmasının bir sonucudur.

Bürokrasiyi azaltmak adına; bilime, tekniğe, kamu yararına aykırı uygulamalarına muhalif olan Odaları devre dışı bırakmayı amaçlayan bu anlayışın sadece Odaları değil; bugün ve gelecekte tüm serbest çalışan meslektaşları olumsuz etkileyecek uygulamaların bir başlangıcı olduğunun farkına varılmalıdır. Sorunun, odaların ve serbest çalışan meslektaşların bir maddi kayıp/kazanç konumuna indirgemenin; kamu, meslek ve meslektaş yararına ciddi olumsuzlukları getireceği bugünden görülmelidir.

**Taahhünameye indirgenen bu uygulama hayata geçerse; Odamızın yaptığı üyenin ve mesleki ürünün denetimi de ortadan kaldırılacaktır.**

- Jeoloji mühendisi bile olup olmadığı, odaya kaydının bulunup bulunmadığı dahi belli olmayan kişilerce etüt yapımı ve rapor hazırlanmasına yol açılacaktır.
- JM ve Oda üyesi olup da, odaya tescil yaptırmadan, SGK ve Mali kayıtları olmayan meslektaşların da taahhüt ile hizmet üretmesi söz konusu olacaktır. Bunun ilk örnekleri görülmeye başlanmıştır. Taahhüt ile bunun önceden engellenmesi mümkün olmayacaktır. Ticari, mali ve Oda mevzuatına göre kurulmuş bürolarımız, bu yükümlülükleri yerine getirmeden kayıtsız hizmet verenler karşısında daha başlangıçta doğrudan haksız bir rekabete uğrayacaklardır.
- Zemin ve temel etütlerinin bilimsel ve teknik standartlara uygun yapıp yapılmadığının mesleki denetimi yapılamayacaktır. Kuralsız, tanımsız, sondajsız veya yetersiz sondajlı ve deneyli bir etüt ve rapor üretiminin sağlanmasının önemli bir aracı yok olacaktır. Yerel yönetimler ve Yapı denetim kuruluşlarındaki denetim belirsizliği de dikkate alındığında niteliksiz bir hizmet üretimi ortaya çıkacaktır. Standartsız bir raporun sonucu önce temel-yapı niteliğini ve dolayısıyla insan yaşamını olumsuz etkileyecektir.
- Denetimin olmadığı, standartsız, kuralsız bir hizmet üretimi süreci ve tanımsız iş kapsamı nedeniyle daha iş alım görüşmelerinde bugünkünden çok daha büyük oranda bir haksız rekabete yol açacaktır. Bir çok büromuz yaşayamaz konuma düşecektir.

- Diğer meslek disiplinleri ile yetki mücadelesini daha baştan zaafiyete uğratacak, mesleki denetime gelmeyen rapordaki mutlaka SJM imzası olması koşulu şartı sağlanamayacak diğer disiplinlere imzalı raporların üretimi söz konusu olabilecek, meslektaşlarımız kayba uğrayacaktır.
- Oda asgari ücretlerinin uygulanması takip edilemeyecek, amacı yerine getirmede tartışılan yönleri de olsa serbest piyasada fiyat oluşumuna etki eden fatura denetimi de yok olacak ve çok daha düşük ücretlerden iş yapımı ortaya çıkacaktır. Nitelikli hizmet üretmek daha fazla kazanma durumu, yerini bugünkü koşullardan çok daha vahim bir duruma; Tescilli bürolarımızın ayakta kalacak kadar kazanmalarına veya bürolarını kapatmalarına yol açacaktır.
- Bu süreçte etik dışı uygulamalar yaygınlaşacak, raporların Oda işleyişi dışında bırakılması nedeniyle etik dışılığın tespiti ve buna yönelik disiplin cezaları uygulamaları yapılamayacak, haksız rekabet ortaya çıkacaktır.
- Bakanlığın zemin ve temel etüdü yapacak kuruluşları da sınıflamaya tabi tutup yeterlilik vereceğine ilişkin belirtilerin de olduğu göz önüne alındığında bugün için rapor üreten bürolarımızın büyük kısmı yetkisiz bırakılarak işsizliğe itilecektir.

Sonuç olarak, sicil durum belgesi yerine mesleki kısıtlılığının olmadığına dair “taahhüname”, üye kayıt belgesi yerine “üyeliğinin devam ettiğine dair taahhüname” isteneceğine ilişkin düzenleme, kamu yararının ve mesleki saygınlığın, serbest çalışan meslektaşların haklarının korunmasına hizmet etmeyecek sonuçlar doğuracaktır. Tüm bu değerlerin korunarak nitelikli hizmet üretimini sağlamak amacıyla olan Odamız, cezai yaptırımlarla süreci engellemek yerine, hepimizi olumsuz etkileyecek konunun vehametinin bilinci içinde Mesleğe ve Odamıza birlikte sahip çıkmanın gerektiğine inanmaktadır.

Sorunu, odaların ve serbest çalışan meslektaşların bir maddi kayıp/kazanç konumuna indirgemenin, bugün için kuralsız tanımsız iş yapmanın sanal rehavetine düşmeden Oda yönetmeliğine ve uygulama kurallarına sahip çıkarak bu durumu birlikte boşa çıkaracağımıza inanıyoruz.

Bilimle, Emekle, Umutla, İnattla..

**TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI  
YÖNETİM KURULU**